

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Момота Сергія Вікторовича на тему:
«Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент реалізації принципів сталого розвитку регіону»
за спеціальністю 051 «Економіка»

Фаховий семінар було проведено на засіданні кафедри економіки та управління Черкаського державного технологічного університету, протокол № 9 від 28 березня 2025 р.

На семінарі були присутні викладачі кафедр економіки та управління, менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету та здобувач освітнього ступеня доктора філософії:

Манн Р.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та управління;

Захарова О.В., д.е.н., професор, професор кафедри економіки та управління;

Одінцов О.М., д.е.н., професор, професор кафедри економіки та управління;

Пріхно І.М., д.е.н., професор, професор кафедри економіки та управління;

Павловська А.С., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування;

Проданова Л.В., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування;

Ільченко Н.В., к.держ.урп., доцент, доцент кафедри економіки та управління;

Березюк-Рибак І.Р., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та управління;

Рябоконь Н.П., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та управління;

Скорик О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та управління;

Слинько М.Ю., доктор філософії, доцент кафедри економіки та управління;

Момот С.В., здобувач освітнього ступеня доктора філософії.

Тему дисертаційної роботи було затверджено вченою радою факультету економіки та управління Черкаського державного технологічного університету, протокол № 2 від 28 жовтня 2021 р. Науковий керівник: д.е.н., проф. Манн Руслан Володимирович – призначений наказом Черкаського державного технологічного університету № 74/04 від 07 березня 2024 р.

Дисертація повною мірою відповідає пунктам 6, 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової

спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії в Черкаському державному технологічному університеті», затвердженого вченою радою Черкаського державного технологічного університету, протокол № 14 від 18.04.2022 р. (зі змінами та доповненнями).

Робота містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Дисертацію виконано державною мовою та відповідно до наявних вимог щодо оформлення.

1. Актуальність теми дослідження.

Економіка регіонів України сьогодні зазнає значних негативних впливів через дію різного роду кризових явищ, найбільш потужним з яких виступає війна, яку розпочала РФ проти українського народу та української державності. Для того, щоб вистояти в таких важких умовах потрібно консолідувати всі можливі ресурси – від власних і до зарубіжних грантів та адресної допомоги країн-партнерів. Більша частина отриманих обсягів ресурсів спрямовується на забезпечення безпекових заходів та соціальні витрати на державному рівні. Разом з тим, вирішення значної кількості проблем соціального та екологічного характеру, що через дію кризових явищ спостерігаються на рівні регіонів країни, лягає на плечі керівництва підприємств і від того, наскільки соціально відповідальними перед суспільством вони себе позиціонують, буде залежати успішність розв'язання найбільш гострих проблем регіону. Від того, наскільки на регіональному рівні вдасться подолати соціальні та екологічні проблеми, буде також залежати і ймовірність побудови в регіоні економіки сталого розвитку. Отже, обрану тематику дослідження слід вважати актуальною як для сучасності, так і для відновлення економіки регіонів України в повоєнний період.

Дисертаційну роботу С.В. Момота виконано у контексті тематики науково-дослідних робіт Черкаського державного технологічного університету Міністерства освіти і науки України (м. Черкаси). При виконанні теми «Теорія і практика сталого розвитку: держава, бізнес, громада» (державний реєстраційний номер 0120U104957, 2020-2023 рр.) дисертантом обґрунтовано можливі напрями реалізації суб'єктами господарювання країни взятих на себе зобов'язань в межах соціальної відповідальності бізнесу відповідно до проголошених глобальних завдань та Цілей сталого розвитку. При виконанні теми «Смарт-спеціалізація та інноваційна парадигма розвитку національної економіки: пріоритети та перспективи» (державний реєстраційний номер 0121U114146, 2021-2024 рр.) дисертантом обґрунтовано роль соціальної відповідальності бізнесу у справі подолання в українській економіці соціально-економічних наслідків кризових явищ, викликаних пандемією COVID-19 та повномасштабним військовим вторгненням РФ на територію України. За результатами проведених досліджень в додатках до роботи наведено довідки Черкаського

державного технологічного університету Міністерства освіти і науки України (довідки №1085/04-14.01 та №1086/04-14.01 від 24.10.2024 р.).

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних зasad реалізації концепції соціальної відповідальності бізнесу в регіоні та формування практичних рекомендацій щодо підвищення ролі суб'єктів господарювання в досягненні Цілей сталого розвитку на рівні регіональної економіки.

Для досягнення мети дослідження поставлено й вирішено такі наукові та практичні завдання:

сформовано теоретичну базу реалізації концепції соціальної відповідальності бізнесу в регіоні;

обґрунтовано матрицю шляхів реалізації суб'єктами господарювання ініціатив в межах концепції соціальної відповідальності та сталого розвитку регіону;

сформульовано принципи соціальної відповідальності бізнесу в регіоні;

обґрунтовано методичний підхід до оцінювання проявів соціальної відповідальності бізнесу залежно від впливу кризових явищ;

розроблено методичний підхід до комплексного оцінювання стратегічної орієнтації регіону на активізацію соціальної відповідальності бізнесу;

запропоновано концептуальний підхід до окреслення контурів реалізації бізнесом соціальної відповідальності в межах Цілей сталого розвитку;

сформовано портфель методів і технологій підвищення ефективності реалізації бізнесом функції соціальної відповідальності;

визначено інструменти впливу на економічні інтереси суб'єктів господарювання з метою активізації соціальної відповідальності бізнесу в регіоні.

Об'єктом дослідження є процес реалізації в регіоні соціальної відповідальності бізнесу як інструменту сталого розвитку.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і прикладних аспектів сталого розвитку регіону через реалізацію концепції соціальної відповідальності бізнесу.

Дисертаційна робота ґрунтуються на використанні загальнонаукових й спеціальних методів та підходів дослідження:

системний та історичний підходи – для деталізації етапів становлення та розвитку концепції соціальної відповідальності бізнесу, систематизації принципів соціальної відповідальності бізнесу;

методи логічного узагальнення та абстрагування – для обґрунтування складових соціальної відповідальності бізнесу, узагальнення зарубіжного досвіду формування культури соціальної відповідальності бізнесу, характеристики нормативного підґрунтя реалізації соціальної відповідальності бізнесу, окреслення ключових інструментів впливу на

економічні інтереси суб'єктів господарювання з метою активізації соціальної відповідальності бізнесу в регіоні;

методи абсолютних, відносних і середніх величин, аналізу рядів динаміки та структурних зрушень – для визначення основних напрямів прояву соціально відповідальної поведінки суб'єктами господарювання в першу, другу та третю хвилі кризових явищ останніх років;

методи порівняльного та графічного аналізу – для порівняння зарубіжних і вітчизняних прикладів успішної реалізації бізнесом глобального завдання зі сталого розвитку, характеристики ключових інструментів впливу на економічні інтереси суб'єктів господарювання з метою активізації соціальної відповідальності бізнесу в регіоні;

картографічний метод – для дослідження ступеня спрямованості стратегій розвитку регіонів на активізацію соціальної відповідальності бізнесу;

метод компаративного аналізу – для опису соціально-економічних наслідків для економіки країни дії кризових явищ останніх років;

метод ранжування – для групування країн світу, обраних для ілюстрації реалізації концепції соціальної відповідальності бізнесу, за досягненим рівнем розвитку економіки;

методи експертних оцінок та співставлення – для оцінювання рівня зацікавленості суб'єкта господарювання в реалізації заходів в межах соціальної відповідальності бізнесу, обґрутування напрямів реалізації суб'єктами господарювання взятих на себе зобов'язань в межах соціальної відповідальності бізнесу відповідно до Цілей сталого розвитку.

2. Формульовання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Наукова новизна одержаних С.В. Момотом у дисертації результатів полягає у поглибленні теоретико-методичних зasad і розробленні науково-практичних рекомендацій щодо реалізації концепції соціальної відповідальності бізнесу на регіональному рівні як інструменту сталого розвитку регіональної економіки.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, їхня новизна.

Основними науковими результатами, що формують наукову новизну, є: *удосконалено:*

понятійно-категорійний апарат дослідження, зокрема окреслено складові соціальної відповідальності бізнесу, які, на відміну від існуючих, охоплюють відповідальність суб'єкта господарювання перед суспільством за виробництво якісного продукту, соціальний розвиток території та мінімізацію екологічного впливу, дотримання людиноцентристського підходу, розвиток культурних цінностей та спрямування інвестицій у знання та інновації, орієнтація на які сприятиме зниженню негативного впливу

виробничої діяльності на навколоишнє середовище та підвищенню кінцевого фінансового результату функціонування підприємства через зростання лояльності стейкхолдерів до нього;

методичний підхід до оцінювання проявів соціальної відповіданості бізнесу залежно від впливу кризових явищ, який, на відміну від наявних, ґрунтуються на виокремленні найбільш потужних хвиль зовнішнього впливу на національну та регіональну економіку, комплексному оцінюванні їх соціально-економічних наслідків та конкретизації узагальнені реакції бізнесу на кожну хвилю, що має стати підґрунтям для обґрунтування органами регіональної влади стратегічних рішень щодо активізації суб'єктів господарювання до соціально відповіданої поведінки як під час кризи, так і у відносно стабільні періоди розвитку регіону;

методичний підхід до комплексного оцінювання стратегічної орієнтації регіону на активізацію соціальної відповіданості бізнесу, який, на відміну від наявних, базується на визначені ступеня спрямованості стратегій розвитку регіонів країни на поширення серед представників регіонального бізнесу принципів соціальної відповіданості за критеріями встановлення цілей, визначення механізму та деталізації інструментів їх досягнення, результати використання якого мають стати основою для уточнення стратегічних напрямів розвитку регіону на майбутні періоди у контексті збільшення можливостей для його сталого розвитку;

концептуальний підхід до окреслення контурів реалізації бізнесом функції соціальної відповіданості в межах Цілей сталого розвитку, що, на відміну від наявних, базується на визначені та конкретизації основних напрямів прояву соціально відповіданої поведінки суб'єктами господарювання, які найбільшим чином сприяють досягненню економікою регіонуожної з сімнадцяти Цілей сталого розвитку, орієнтація на які одночасно бізнесом та органами регіональної влади дозволить спрямовувати проекти і заходи з соціальної відповіданості на побудову в регіоні економіки сталого розвитку;

набули подальшого розвитку:

матриця шляхів реалізації бізнесом ініціатив в межах концепцій соціальної відповіданості та сталого розвитку регіону, в основу якої, на відміну від наявних, покладено конкретизацію заходів та ініціатив бізнесу залежно від поставленого глобального завдання, Цілей сталого розвитку, які його розкривають, та обраного суб'єктом господарювання напряму спрямування зусиль в межах соціальної відповіданості, орієнтація на які дозволить синхронізувати бізнес-ініціативи представників ділового середовища регіону з зусиллями регіональних органів влади щодо розв'язання найбільш гострих проблем території соціального та екологічного характеру;

принципи соціальної відповіданості бізнесу, які, на відміну від наявних, сформульовано на основі вивчення актуальних практик реалізації соціальної відповіданості бізнесу в країнах з різним рівнем економічного

розвитку і які обумовлюють добровільність й повноту розкриття нефінансової інформації, відповіальність перед суспільством за ризики від управлінських рішень, інноваційність розвитку всіх сфер функціонування та орієнтацію на гуманність і моральність, виконання яких більшістю суб'єктів господарювання має стати умовою поступової реалізації Цілей сталого розвитку на регіональному рівні;

портфель методів і технологій підвищення ефективності реалізації бізнесом функції соціальної відповідальності, який, на відміну від наявних, базується на ґрутовному підборі сучасних підходів, які можуть бути запровадженими в межах реінжинірингу бізнес-процесів, процедур комунікації і взаємодії зі стейкхолдерами й під час здійснення соціальних та освітніх заходів, опанування якими дозволить прискорити темпи інтеграції країни у світовий економічний простір та стане важливим чинником сталого розвитку її регіонів;

інструменти впливу на економічні інтереси суб'єктів господарювання з метою активізації соціальної відповідальності бізнесу в регіоні, які, на відміну від наявних, віднесені до трьох груп (іміджеві, фінансові та організаційні), визначено зміст, механізм дії, обмеження та конкретні інструменти впливу в межах кожної групи, комплексне використання яких органами регіональної влади сприятиме підвищенню рівня зацікавленості бізнесу в реалізації заходів в межах соціальної відповідальності та покращенню якості життя населення в регіоні.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Методологічним фундаментом дисертації є сукупність способів наукового пізнання, методів і прийомів, що використовувалися дисертантом в процесі дослідження. Теоретичну основу дисертаційної роботи становлять фундаментальні положення економічної теорії, економічного аналізу, регіональної економіки, наукові праці вітчизняних і зарубіжних науковців стосовно питань сталого розвитку регіону, використання інструментів активізації соціальної відповідальності суб'єктів господарювання в регіоні, систематизації зарубіжного досвіду до реалізації проектів соціальної відповідальності бізнесу.

Правове поле дослідження становили чинні законодавчі й нормативно-правові акти Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України, органів державної влади та місцевого самоврядування країни, офіційні документи Організації об'єднаних націй, Міжнародної організації праці, Світового банку.

Фактологічну базу дисертаційної роботи було сформовано в результаті обробки статистичних даних Державної служби статистики України, Головних управлінь статистики в областях України, інформації, наведеної на офіційному сайті CSR Ukraine, особистих спостережень автора.

Сформульовані у роботі висновки і пропозиції є конкретними,

стосуються важливих аспектів формування концепцій соціальної відповідальності бізнесу та сталого розвитку, відзначаються науковою новизною і достовірністю та свідчать про вагомий внесок автора у розвиток теорії та практики соціальної відповідальності бізнесу в регіоні, що має стати підґрунтям для забезпечення його конкурентоспроможності на національному рівні та поступового переходу регіону на економіку сталого розвитку.

5. Рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв'язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених.

Під час написання дисертаційної роботи здобувачем опрацьовано теоретичні основи соціальної відповідальності бізнесу, що розглянуто в працях таких зарубіжних і вітчизняних дослідників, як: М. Біггері, В. Валорі, Л. Ван, К. Гайо, Т. Гонсалвес, Н. Доні, П. Коллаццо, Д. Колуччі, З. Ма, С. Махентіран, К. Паділья-Лозано, Р. Сет, Р. Цуй, Л. Баценко, Л. Дащутіна, О. Другова, А. Гречко, Ю. Залознова, Т. Кобелева, А. Нагиєва, П. Перерва, О. Подрез, Г. Сиротюк, Д. Райко, М. Руда, В. Рябченко, С. Турчина, С. Філиппова, С. Цевух, Л. Шаульська, О. Шульга. Таке глибоке наукове підґрунтя дозволило здобувачу в повній мірі розкрити особливості формування та реалізації процесів соціальної відповідальності бізнесу на регіональному рівні й обґрунтувати можливості на цьому підґрунті побудувати економіку сталого розвитку.

Виконане дослідження свідчить про достатній рівень теоретичної підготовки здобувача та його обізнаність щодо нагромадженого теоретичного підґрунтя та сучасних тенденцій, що спостерігаються у сфері наукових інтересів дисертанта. Наукові результати, розробки, підходи та положення, викладені в дисертаційній роботі, отримані здобувачем особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дослідженні використано лише ті положення, ідеї та висновки, що є результатом особистих напрацювань здобувача.

6. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційної роботи визначається актуальністю обраної теми та зумовлена теоретичною і практичною значущістю проведеного дослідження. Наукове значення роботи полягає в тому, що дисертація С.В. Момота являється комплексним і системним дослідженням соціальної відповідальності бізнесу регіону у контексті побудови економіки сталого розвитку. Дисертація містить нові науково обґрунтовані положення та висновки щодо різних аспектів активізації соціальної відповідальності бізнесу в регіоні. Основні положення, викладені автором в роботі, доведено до рівня методичних розробок і прикладних рекомендацій, запровадження яких на практиці буде сприяти підвищенню рівня обізнаності представників ділового середовища про ті

переваги, які вони отримають від переходу на соціально відповідальну поведінку.

Практичне значення роботи міститься в формулюванні та обґрунтуванні узагальнених етапів та принципів реалізації концепції соціальної відповідальності бізнесу; розробці матриці шляхів реалізації бізнесом ініціатив в межах концепції соціальної відповідальності та сталого розвитку регіону; обґрунтуванні напрямів прояву соціально відповідальної поведінки суб'єктів господарювання регіону в межах Цілей сталого розвитку; формуванні портфелю новітніх технологій, які можуть бути впровадженими в сфері реалізації функції соціальної відповідальності бізнесу; визначені інструментів впливу на економічні інтереси суб'єктів господарювання з метою активізації соціальної відповідальності бізнесу в регіоні.

7. Використання результатів роботи.

Практичне значення отриманих в дисертації С.В. Момота результатів полягає тому, що запровадження методичних розробок і прикладних рекомендацій здобувача буде сприяти зростанню зацікавленості суб'єктів господарювання в здійсненні ініціатив з соціальної відповідальності. Пропозиції та ключові положення дисертаційної роботи апробовано й прийнято до впровадження в діяльності:

Черкаської обласної військової адміністрації (довідка № 1231/04-14.01 від 31.10.2024 р.), щодо обґрунтування спектру можливих варіантів реалізації суб'єктами господарювання регіону соціально відповідальної поведінки в межах Цілей сталого розвитку;

Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації (довідка № 11315/02/11-01-31 від 07.05.2024 р.), щодо можливих напрямів реалізації суб'єктами господарювання взятих на себе зобов'язань, сформульованих в межах концепції соціальної відповідальності бізнесу в розрізі кожної з сімнадцяти Цілей сталого розвитку;

Департаменту соціальної політики Черкаської міської ради (довідка №10-11052/24 від 15.10.2024 р.), щодо визначення соціальної відповідальності бізнесу як дієвого важеля подолання соціально-економічних наслідків кризових явищ різного характеру;

Департаменту «Центр надання адміністративних послуг» Черкаської міської ради (довідка № 0501-19/243 від 12.11.2024 р.), щодо деталізації складових соціальної відповідальності суб'єктів господарювання й рекомендацій з активізації соціальної відповідальності суб'єктами господарювання.

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях.

Основні результати дослідження за тематикою дисертаційної роботи опубліковано у 21 науковій праці, серед яких: 1 стаття у закордонному виданні, проіндексованому у наукометричній базі Web of Science; 6 статей у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань

України; 2 розділи в колективних монографіях; 12 публікацій у матеріалах наукових конференцій. Загальний обсяг публікацій становить 9,07 д.а., з яких особисто здобувачеві належить 6,81 д.а.

Висновок про відсутність ознак порушення етичних принципів наукової діяльності та відповідність дисертації Момота С.В. нормам академічної доброчесності було здійснено створеною комісією з аналізу відповідності нормам академічної доброчесності дисертації Момота Сергія Вікторовича «Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент реалізації принципів сталого розвитку регіону» для здобуття ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Економіка» спеціальності 051 Економіка у складі д.е.н., професора А.С. Павловської і доктора філософії, доцента М.Ю. Слинька на основі результатів аналізу роботи за допомогою перевірки тексту дисертації з використанням програми Turnitin.

9. Апробація результатів дисертації.

Основні положення та результати дослідження доповідались здобувачем на 12 науково-практичних конференціях різного рівня, зокрема:

XVII Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика сучасної економіки» (м. Черкаси, 2021 р.);

I Міжнародній науково-практичній дистанційній конференції «Проблематика та інноваційна парадигма розвитку економіки, бізнесу та hr-інжинірингу» (м. Хмельницький, 2021 р.);

the International Scientific and Practical Conference «Socially competent management of corporations in a behavioral economy» (Podhájska, Slovak Republic, 2021);

XVI Міжнародній науково-практичній конференції «Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях» (м. Запоріжжя, 2021 р.);

XXII Всеукраїнській науковій конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Проблеми розвитку соціально-економічних систем в національній та глобальній економіці» (м. Вінниця, 2022 р.);

XIV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контролального та аналітичного забезпечення управління підприємством» (м. Луцьк, 2022 р.);

the Monthly International Scientific and Practical Conference «Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices» (Tallinn, Estonia, 2022);

XXX Міжнародній науково-практичній конференції MicroCAD-2022 «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (м. Харків, 2022 р.);

IX Міжнародній науково-практичній конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (м. Тернопіль, 2022 р.);

XXIII Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика сучасної економіки» (м. Черкаси, 2022 р.);

the Monthly International Scientific and Practical Conference «Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices» (Tallinn, Estonia, 2023);

Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів та молодих вчених «Розвиток статистики бізнес процесів в умовах інформаційно-комунікаційних технологій та глобальних зрушень: проблеми та перспективи» (м. Одеса, 2024 р.).

10. Оцінка мови та стилю дисертації.

Текст дисертації С.В. Момота викладено в логічній послідовності та мовою, доступною для сприйняття і розуміння. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура роботи відповідає алгоритму проведеного автором дослідження.

11. Відповідність змісту дисертації освітньо-науковій програмі, з якої вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною, апробацією, опублікованими науковими працями і практичним значенням дисертаційна робота С.В. Момота у повній мірі відповідає освітньо-науковій програмі «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» Черкаського державного технологічного університету, яку здобувач повністю і вчасно виконав.

12. Рекомендація дисертації до захисту.

Враховуючи рівень теоретичної та практичної підготовки, яку продемонстрував здобувач, дисертаційну роботу Момота Сергія Вікторовича на тему «Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент реалізації принципів сталого розвитку регіону» рекомендовано до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Черкаського державного технологічного університету.

Це рішення було обрано шляхом голосування. У голосуванні брали участь 11 осіб. Результати голосування:

«За» – 11 осіб.

«Проти» – 0;

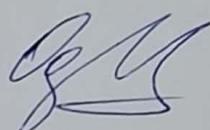
«Утрималися» – 0.

ВИСНОВОК

Враховуючи рівень наукових досліджень, актуальність теми дисертаційної роботи та наукову новизну отриманих результатів, експерти фахового семінару кафедр економіки та управління, менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету одноголосно ухвалили рішення: затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Момота Сергія

Вікторовича на тему «Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент реалізації принципів сталого розвитку регіону» та рекомендувати роботу до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Черкаського державного технологічного університету для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Головуючий,
професор кафедри
економіки та управління
Черкаського державного
технологічного університету,
д.е.н., професор

Олег ОДИНЦОВ